

MILLIY OLIMPIYA QO'MITASI VA SPORT TARIXINING O'ZBEKISTONDAGI RIVOJLANISHI

Qodirova Mamlakat Muminovna

Qarshi davlat universiteti

O'zbekiston tarixi kafedrası o'qituvchisi

Tarix fanlari nomzodi dotsent

ANNOTATSIYA

Mazkur maqolada Milliy Olimpiya Qo'mitasining tashkil topishi, uning asosiy vazifalari hamda sportning O'zbekistonda rivojlanish jarayonlari yoritiladi. Shuningdek, mamlakatda Olimpiya harakatining shakllanishi, xalqaro musobaqalardagi yutuqlar va sport infratuzilmasining rivojlanishi haqida ma'lumotlar beriladi. Tadqiqot davomida sportning ijtimoiy va iqtisodiy ahamiyati, shuningdek, O'zbekiston sportchilari uchun yaratilayotgan shart-sharoitlar tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: Milliy Olimpiya Qo'mitasi, sport tarixi, O'zbekiston, Olimpiya harakati, xalqaro musobaqalar, sport infratuzilmasi.

ABSTRACT

This article examines the establishment of the National Olympic Committee, its main functions, and the development of sports in Uzbekistan. Additionally, it explores the formation of the Olympic movement in the country, achievements in international competitions, and the advancement of sports infrastructure. The research also highlights the social and economic significance of sports and analyzes the conditions created for Uzbek athletes.

Keywords: National Olympic Committee, sports history, Uzbekistan, Olympic movement, international competitions, sports infrastructure.

АННОТАЦИЯ

В данной статье рассматривается становление Национального Олимпийского комитета, его основные функции и развитие спорта в Узбекистане. Также освещается формирование Олимпийского движения в стране, достижения на международных соревнованиях и развитие спортивной инфраструктуры. В ходе исследования анализируется социальное и экономическое значение спорта, а также условия, создаваемые для узбекских спортсменов.

Ключевые слова: Национальный Олимпийский комитет, история спорта, Узбекистан, Олимпийское движение, международные соревнования, спортивная инфраструктура.

KIRISH

Sport jamiyat taraqqiyotining muhim omillaridan biri bo'lib, jismoniy tarbiya va sog'lom turmush tarzini shakllantirishda katta ahamiyat kasb etadi. O'zbekiston mustaqillikka erishganidan so'ng, mamlakatda sportni rivojlantirish bo'yicha keng ko'lamli islohotlar amalga oshirildi. Milliy Olimpiya Qo'mitasining tashkil etilishi va uning faoliyati natijasida O'zbekiston sportchilari xalqaro maydonda katta yutuqlarga erishmoqda.

Mazkur tadqiqotda O'zbekistonda Milliy Olimpiya Qo'mitasining shakllanish tarixi, sport infratuzilmasining rivojlanishi va xalqaro musobaqalardagi ishtirok etish natijalari tahlil qilinadi. Shu bilan birga, sportning ijtimoiy va iqtisodiy jihatlari ham ko'rib chiqilib, O'zbekiston sportchilari uchun yaratilayotgan shart-sharoitlar haqida ma'lumot beriladi.

Tadqiqotning dolzarbligi shundaki, sport nafaqat jismoniy faollik balki millatning salomatligi, xalqaro nufuz va yoshlarga berilayotgan tarbiya bilan ham chambarchas bog'liq. Shuning uchun ushbu mavzuni o'rganish nafaqat sport tarixini tushunish, balki kelajak avlodlar uchun sportni yanada rivojlantirishga turtki bo'lishi mumkin[1].

ADABIYOTLAR TAHLILI VA TADQIQOT METODIKASI

O'zbekiston sport tarixiga oid ilmiy-tadqiqotlar va statistik ma'lumotlar shuni ko'rsatadiki, Milliy Olimpiya Qo'mitasining tashkil etilishi mamlakat sportining rivojlanishida muhim rol o'ynagan. Ilmiy adabiyotlar asosida sport sohasidagi islohotlar, xalqaro musobaqalardagi ishtirok va sportchilarimizning yutuqlari tahlil qilinadi.

Tadqiqot metodikasi sifatida quyidagi yondashuvlardan foydalanildi:

1. **Tarixiy-tahliliy metod** – O'zbekiston sportining shakllanishi va rivojlanish jarayoni, Milliy Olimpiya Qo'mitasining tashkil topish bosqichlari, qabul qilingan qarorlar va ularning ta'siri o'rganildi.
2. **Taqqoslash va statistik tahlil** – O'zbekiston sportchilari erishgan yutuqlar xalqaro miqyosda tahlil qilindi. O'zbekistonning turli yillarda Olimpiya o'yinlaridagi ishtiroki boshqa davlatlar bilan solishtirildi.
3. **Ekspert bahosi usuli** – Sport mutaxassislarining fikrlari va xalqaro ekspertlarning O'zbekiston sporti haqidagi sharhlari tahlil qilindi.

Kreativ Fikrlar

Agar sportni davlatning iqtisodiy ko'rsatkichi sifatida tasavvur qilsak, har bir Olimpiya medali mamlakatning "ijtimoiy kapitali"ni oshiradi.

Sport infratuzilmasini rivojlantirish bo'yicha innovatsion texnologiyalar joriy etilsa, nafaqat professional sportchilar, balki butun jamiyatning sog'lom turmush tarzi shakllanadi.

Virtual reallik texnologiyalaridan foydalanish orqali O'zbekiston sport tarixining muhim lahzalarini interfaol tarzda o'rganish imkoniyati yaratilishi mumkin.

Mazkur metodikalar asosida olib borilgan tadqiqot O'zbekistonda sportning rivojlanish jarayonini chuqur tushunishga yordam beradi va uning istiqboldagi yo'nalishlarini belgilash uchun asos bo'lib xizmat qiladi[2].

MUHOKAMA VA NATIJALAR

O'zbekiston Milliy Olimpiya Qo'mitasining faoliyati va sport tarixining rivojlanishi tahlil qilinganda, mamlakat sportchilari erishgan yutuqlar, qabul qilingan qarorlar va sport infratuzilmasidagi o'zgarishlar muhim ahamiyat kasb etadi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, O'zbekiston sporti doimiy rivojlanish yo'lidan bormoqda va xalqaro maydonda o'z o'rniga ega bo'lib bormoqda.

Tadqiqot doirasida quyidagi kreativ misollar tahlil qilindi:

Aspekt	An'anaviy Yondashuv	Innovatsion Yondashuv (Kreativ Misol)
Sport infratuzilmasi rivoji	Yangi stadion va sport majmualari qurish	Virtual reallik texnologiyalari orqali onlayn treninglar va interfaol mashg'ulotlar tashkil qilish
Sportchilar tayyorgarligi	Trenerlar tomonidan olib boriladigan klassik mashg'ulotlar	Sun'iy intellekt yordamida shaxsiy tayyorgarlik rejalarini yaratish va individual ko'rsatkichlarni real vaqt rejimida tahlil qilish
Olimpiya medallarining iqtisodiy ta'siri	Olimpiya medali davlatning xalqaro nufuzini oshiradi	Olimpiya medali mamlakatning "ijtimoiy kapitali" sifatida ko'rib, turizm va investitsiyalarni jalb qilish omili sifatida foydalanish
Sport tarixi o'qitish	An'anaviy ma'ruzalar va darslar	Gamifikatsiya va interfaol muzeylar orqali sport tarixining jonli tarzda o'rganilishi
Sportchilar motivatsiyasi	Moliya va mukofot tizimi orqali rag'batlantirish	Sport psixologiyasi va neyrobiologiya asosida shaxsiy motivatsiya tizimlarini ishlab chiqish

Ushbu yondashuvlar shuni ko'rsatadiki, O'zbekiston sportining rivojlanishida zamonaviy texnologiyalar va kreativ metodlardan foydalanish muhim ahamiyat kasb etadi. Ayniqsa, sport infratuzilmasiga raqamli texnologiyalarni joriy etish va

O'zbekiston sport tarixini innovatsion usullar bilan o'rganish yosh avlod uchun yanada qiziqarli va samarali bo'lishi mumkin[3].

XULOSA

O'zbekiston Milliy Olimpiya Qo'mitasining faoliyati va sport tarixining rivojlanishi mamlakatimizning xalqaro sport maydonidagi o'rnini mustahkamlashda muhim rol o'ynaydi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, sport sohasi faqat jismoniy mashg'ulotlar bilan cheklanmay, balki iqtisodiyot, ta'lim va texnologiyalar bilan uzviy bog'liq holda rivojlanmoqda.

Bugungi kunda O'zbekiston sporti an'anaviy yondashuvlardan voz kechib, innovatsion va zamonaviy metodlarga tayanmoqda. Sport infratuzilmasini rivojlantirishda virtual reallik texnologiyalaridan foydalanish, sun'iy intellekt asosida shaxsiy mashg'ulot dasturlarini ishlab chiqish, interfaol muzeylar va gamifikatsiya orqali sport tarixini o'qitish kabi yondashuvlar sportchilar tayyorgarligini yangi bosqichga olib chiqmoqda[4].

Shuningdek, sport tarixini o'rganish va targ'ib qilish milliy g'ururni mustahkamlash bilan birga, yosh avlodga ilhom bag'ishlash imkonini ham yaratadi. Sport sohasida amalga oshirilayotgan islohotlar nafaqat Olimpiya medallarini qo'lga kiritish, balki sport orqali mamlakatning xalqaro imijini oshirishga xizmat qilmoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti qarorlari va farmonlari. "O'zbekistonda sport sohasini rivojlantirish strategiyasi". Toshkent, 2023.
2. O'zbekiston Milliy Olimpiya Qo'mitasi. "O'zbekiston sporti tarixi va uning rivojlanish bosqichlari". Toshkent, 2022.
3. Yo'ldoshev A., Karimov S. "Sport menejmenti va marketingi". Toshkent: Fan va texnologiya, 2021.
4. Xudoyberdiyev M. "O'zbekistonda sport ta'limi va innovatsion yondashuvlar". Toshkent, 2020.